

Koninklijk Nederlands
Genootschap voor Fysiotherapie

De fysiotherapeuten van Nederland

Eindrapportage onderzoek herstelzorg fysiotherapie

LDF-analyse en enquête

15 juni 2021, Amersfoort

[kngf.nl](https://www.kngf.nl)

Inhoud

Dit rapport geeft inzicht de stand van zaken rondom herstellzorg fysiotherapie voor post-Covid-patiënten.

Het rapport bestaat uit twee delen:

- 1) Een analyse op basis van behandeldata die is vastgelegd in de Landelijke Database Fysiotherapie (LDF)
- 2) Een KNGF enquête uitgezet onder de leden van het KNGF.

Elke maand delen ruim 2.300 fysiotherapiepraktijken hun data met de Landelijke Database Fysiotherapie. In de LDF staan al ruim 5 miljoen behandel episodes. Voor het KNGF is deze data belangrijk als basis voor wetenschappelijk onderzoek, belangenbehartiging en de positionering van de fysiotherapie.

1. Landelijke Database Fysiotherapie (LDF)

- A. Gegevensset LDF
- B. Leeftijdsopbouw patiënten
- C. Leeftijd en geslacht patiënten
- D. Behandelduur patiënten

2. KNGF enquête

- A. Respons KNGF enquête
- B. Ervaring fysiotherapeuten met herstellzorg
- C. Klachten patiënten bij Covid
- D. Aantal behandelingen herstellzorg
- E. Verwijzing binnen vier maanden
- F. Verplichte verwijzing door medisch specialist

1. A Gegevensset Landelijke Database Fysiotherapie

In dit rapport is geselecteerd op behandel episodes die gestart zijn voor 1 december 2021. Deze populatie heeft de mogelijkheid gehad om tenminste 6 maanden in behandeling te zijn.

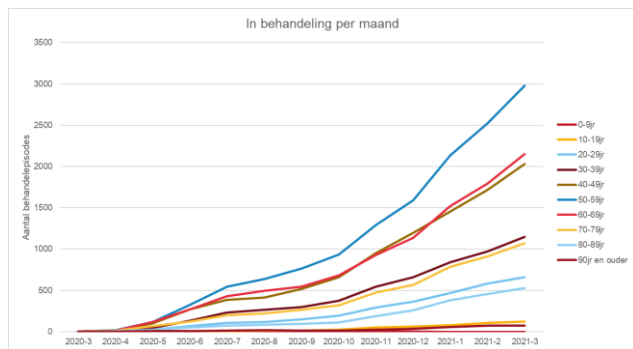
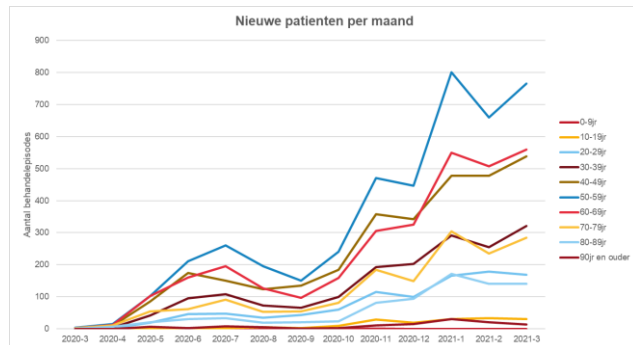
- Totaal aantal praktijken wat in deze periode data heeft geleverd: 1.819
- Totaal aantal praktijken wat in deze periode covid-behandel episodes heeft geleverd: 932
- Totaal aantal hoofdbehandelaren wat in deze periode covid-patiënten heeft behandeld: 1.914
- Aantal behandel episodes: 6.129, waarvan 1.944 (32%) open en 4.185 (68%) gesloten.

Conclusies:

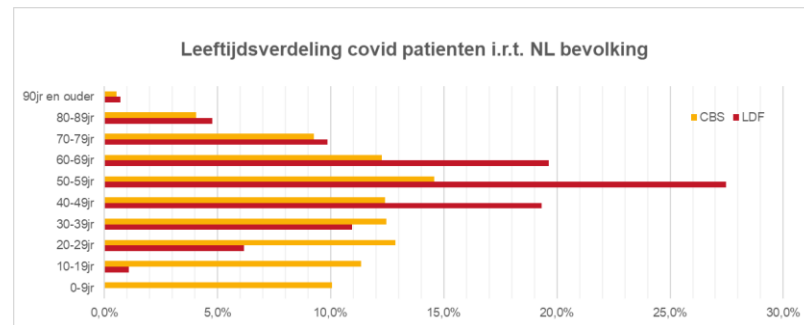
- Gem. aantal verrichtingen over alle episodes: 24
- Gem. aantal verrichtingen over open episodes: 36
- Gem. aantal verrichtingen over gesloten episodes: 18
- Gem. behandeluur in dagen over alle episodes: 139
- Gem. behandeluur in dagen over open episodes: 205
- Gem. behandeluur in dagen over gesloten episodes: 108

1.B Leefstijdsopbouw patiënten

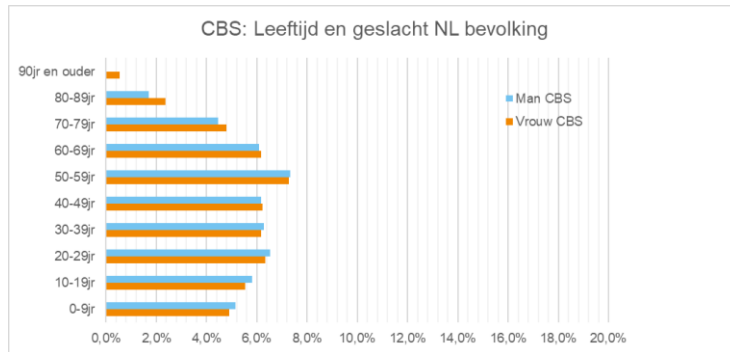
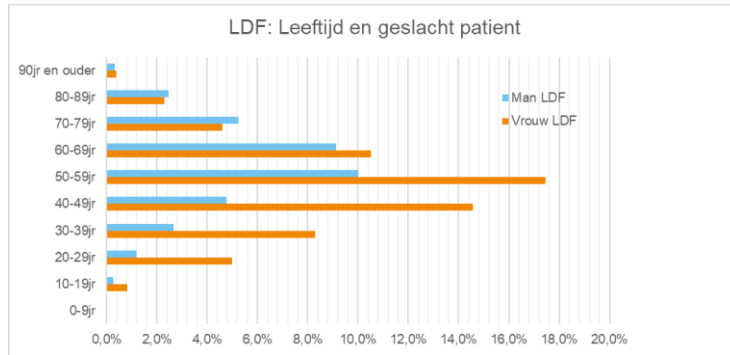

- De grootste toename in nieuwe patiënten per maand zien we in de leeftijdsgroep 50-59 jaar, gevolgd door de leeftijdsgroepen 40-49 jaar en 60-69 jaar.
- Dezelfde groei zien we wanneer de leeftijdsopbouw is uitgesplitst over het aantal behandelingen per maand.
- Dit wijkt duidelijk af van de leeftijdsverdeling van de Nederlandse bevolking.

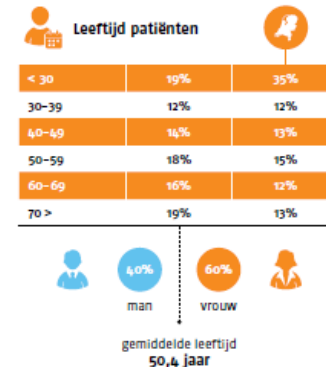

1.C Leeftijd en geslacht patiënten

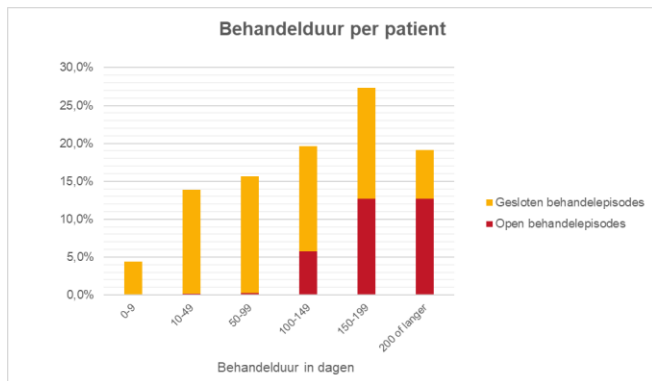
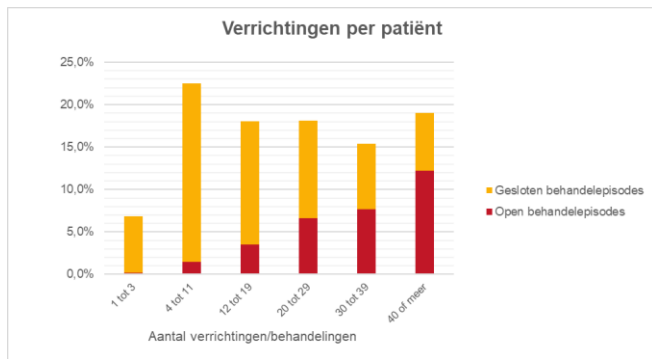

- 64% van de herstellzorg patiënten is vrouw, 36% is man.
- Dit wijkt sterk af van de landelijke verdeling, met name in de leeftijdscategorieën tot en met 59 jaar.
- Het wijkt beperkt af van de man-vrouw verdeling van alle fysiotherapie patiënten (60% vrouw, 40% man) met gemiddelde leeftijd van 50,4 jaar.

1.D Behandelduur patiënten

- 19% van alle patiënten heeft 40 of meer verrichtingen.
- 65% van de behandelafstanden is nog open.
- Het gemiddeld aantal verrichtingen per patiënt over alle afstanden (24 verrichtingen) kan dus nog verder oplopen.
- 46% van de patiënten heeft een behandelduur van 150 dagen of langer.
- 21% betreft een gesloten behandelafstand, 26% is open.
- De gemiddelde behandelduur over alle afstanden (139 dagen) kan dus nog verder oplopen.
- De open afstanden (32%) hebben een relatief lange behandelduur en het aantal verrichtingen per patiënt ligt hier gemiddeld ook hoger (36 verrichtingen).

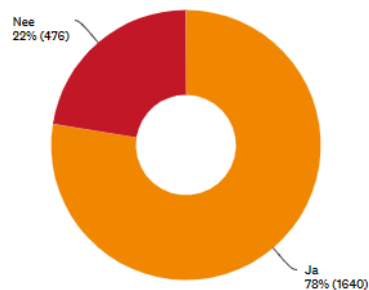

2.A Respons KNGF enquête

- Het onderzoek is uitgezet onder alle KNGF leden met een Loondienst of Vrijgevestigd lidmaatschap (14.593 bruikbare e-mailadressen)
- De bruto respons (2.116 reacties) ligt op 14,2%. Dat is bovengemiddeld hoog.
- De responspopulatie is een representatieve vertegenwoordiging van het KNGF ledenbestand.
- 78% van de respondenten heeft ervaring met herstelzorg. Uiteraard is er mogelijk sprake van een *self-selection bias*.
- Netto zijn er 1.640 respondenten aan de vragenlijst begonnen.
- De verdiepvingsvraag in het vervolgonderzoek is door meer dan 300 respondenten ingevuld (63% respons)

Heb jij ervaring met het verlenen van herstelzorg aan patiënten die Corona hebben gehad?

Beantwoord: 2.116 Overgeslagen: 0

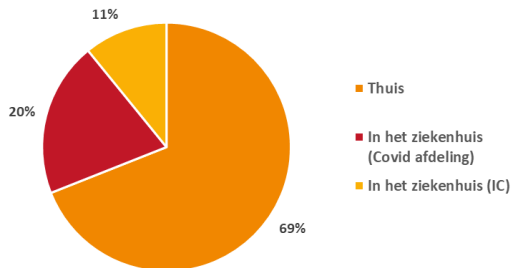
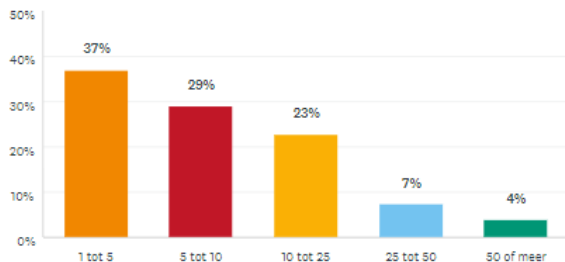

2.B Ervaring fysiotherapeuten met herstelzorg

Bij hoeveel patiënten heb je tot nu toe herstelzorg verleend?

Beantwoord: 1.426 Overgeslagen: 690

- De meeste fysiotherapeuten hebben tot nu toe bij een beperkt aantal patiënten herstelzorg verleend.
- De locatie waar de patiënten Covid hebben doorgemaakt is hoofdzakelijk thuis (69%)

"IC-patiënten herstellen goed. Thuis-patiënten herstellen slecht. Mentale en fysieke co-morbiditeit"

"Thuis-patiënt ging relatief goed en is inmiddels 90% hersteld, terwijl ziekenhuispatiënt door co-morbiditeit enorme vertraging opliep en eigenlijk geen progressie boekt."

"Ik zie grote verschillen, echter ik kan geen directe relatie leggen tussen cliënten die wel of niet in ziekenhuis of op IC hebben gelegen"

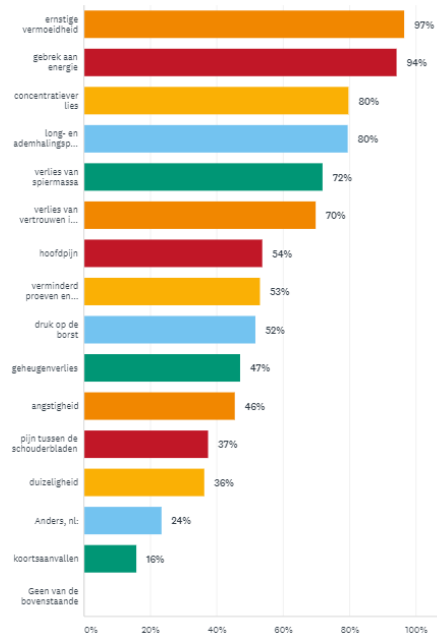

2.C Klachten patiënten bij Covid

Welke klachten neem je bij patiënten waar?

Beantwoord: 1.362 Overgeslagen: 754

- Er worden hoge tot zeer hoge percentages per klacht bij patiënten waargenomen.
- Opvallend: 24% van de respondenten heeft (ook) andere klachten waargenomen.

"De symptomen lopen erg uiteen, maar zo goed als elke patiënt heeft cognitieve problemen, sterk wisselende vermoeidheid en long- en ademhalingsproblemen."

"De klachten wisselen vaak en duren lang. Belemmeren het herstel. Patiënten hebben een lange tijd nodig voor herstel. Combi ergo en diëtiste is erg fijn werken."

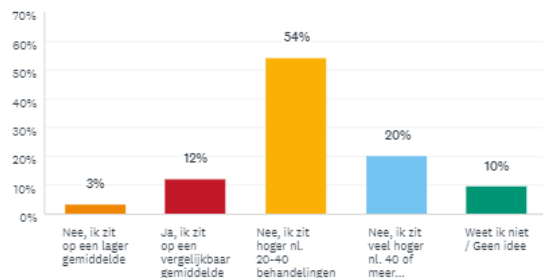
"Veelal het verlies van vertrouwen in het eigen lijf speelt een rol. Dit wordt mede veroorzaakt door de flinke afname van spierkracht/ massa. En de traagheid waarmee de kracht weer terug komt."

2.D Aantal behandelingen herstelzorg

Het Zorginstituut heeft het over gemiddeld 15 behandelingen die nodig zijn per patiënt. Herken jij dit beeld?

Beantwoord: 1.363 Overgeslagen: 753

- 12% van de fysiotherapeuten herkent het beeld over het aantal benodigde behandelingen van 15.
- 54% heeft gemiddeld meer behandelingen nodig.
- 20% heeft gemiddeld veel meer behandelingen nodig
- 3% heeft gemiddeld minder behandelingen nodig.

"Bij 15 behandelingen boeken ze net pas resultaat, om dit te continueren en uit te breiden heb je veel langer nodig."

"De vooruitgang gaat heel traag. En om te voorkomen dat de patiënt zichzelf voorbij loopt en daardoor weer een terugval krijgt zien we ze gemiddeld twee keer per week."

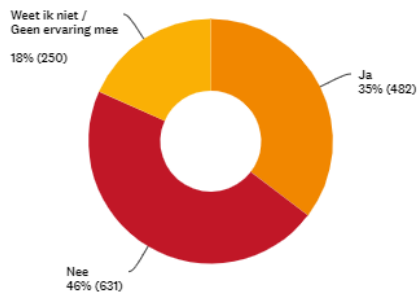
"Patiënten zijn erg onzeker over hun vooruitgang ze vragen veel hulp. Zeker als er klachten blijven hangen. Als we te vroeg stoppen, stoppen ze met opbouw, uitbreiden en onderhoud conditie, mobiliteit en kracht oefeningen."

2.E Verwijzing binnen vier maanden (I)

Om in aanmerking te komen voor herstellzorg moeten patiënten zich binnen 4 maanden na de acute fase van Corona melden voor behandeling bij de fysiotherapeut. Levert dat in de praktijk problemen op?

Beantwoord: 1.363 Overgeslagen: 753

- In de praktijk loopt 43% van de fysiotherapeuten die er ervaring mee hebben tegen praktijkproblemen op om patiënten in aanmerking te laten komen voor herstellzorg.

"Soms proberen mensen het eerst zelf of de klap komt later als ze toch niet zo snel herstellen als verwacht."

"Huisartsen zeggen vaak bij mensen die in de thuissituatie ziek zijn geweest dat ze het herstel moeten aankijken en komen dan dus vaak te laat pas bij de fysiotherapeut terecht."

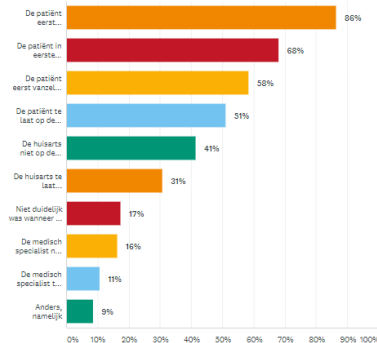
"Soms heeft iemand lang lopen tobben met klachten, dan is die vier maanden grens voorbij. Daar zijn mensen zelf niet van op de hoogte."

2.E Verwijzing binnen vier maanden (II)

Patiënten melden zich pas nadat de vier maanden is verlopen, omdat:

Beantwoord: 300 Overgeslagen: 0

▼ De patiënt eerst zelfstandig probeerde te herstellen, maar dat niet lukte	86%
▼ De patiënt in eerste instantie dacht dat de klachten vanzelf zouden verdwijnen	68%
▼ De patiënt eerst vanzelf leek te herstellen maar een terugval kreeg	58%
▼ De patiënt te laat op de hoogte was van het recht op herstelzorg	51%
▼ De huisarts niet op de hoogte was/lijkt van deze voorwaarde bij het recht op herstelzorg	41%
▼ De huisarts te laat doorverwijst	31%
▼ Niet duidelijk was wanneer de acute fase eindigde	17%
▼ De medisch specialist niet op de hoogte was/lijkt van deze voorwaarde bij het recht op herstelzorg	16%
▼ De medisch specialist te laat doorverwijst	11%
▼ Anders, namelijk	9%

Dat patiënten zich melden nadat de vier maanden is verlopen wordt met name veroorzaakt doordat :

- Patiënten proberen eerst (tevergeefs) zelfstandig te herstellen of een terugval krijgen
- Patiënten denken dat klachten (vanzelf) verdwijnen

"Mensen verwachten niet dat het herstel lang duurt. Nadat ze ziek zijn geweest, willen ze z.s.m. aan het werk en proberen hun moeheid en andere klachten te negeren. Het kan even duren totdat ze toegeven dat het niet gaat. Voordat ze naar de huisarts gaan en daarna een afspraak maken bij de fysio, neemt ook tijd in beslag."

"Ze weten vaak niet dat herstelzorg bestaat."

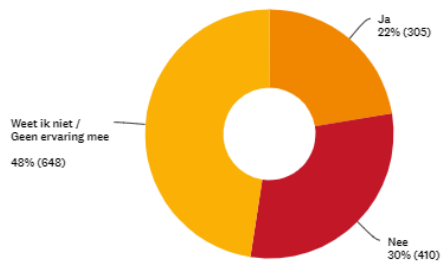
"Vooral mensen die zelf in de zorg werken hebben vaak het motto voor iedereen zorgen, maar niet voor zichzelf. En geen zorg vragen, eerst zelf proberen op te lossen. Die vangen bot als het na 5-6 maanden toch niet lukt."

2.F Verplichte verwijzing door medisch specialist

Wanneer patiënten 50 behandelingen achter de rug hebben en/of 6 maanden onder behandeling zijn, is een verwijzing van een medisch specialist nodig voor voortzetting van de behandeling. Levert dat in de praktijk problemen op?

Beantwoord: 1.363 Overgeslagen: 753

- Tot nu toe heeft 52% van de fysiotherapeuten ervaring met het voort zetten van de behandeling na 50 behandelingen en/of 6 maanden.
- In de praktijk loopt 43% van deze fysiotherapeuten tegen praktijkproblemen op.

"Onnodige irritatie bij toch al overbelaste specialist. Specialist verwijst vaak terug naar huisarts."

"Veel patiënten zijn niet onder behandeling van een specialist. Ze zijn vaak te goed om naar een specialist te moeten worden verwezen, maar te slecht om al te stoppen met de herstellzorg."

"Deel van de patiënten heeft verlenging nodig, niet het aantal maar de duur is de grootste beperking."

"Het is erg fijn dat er ruimte is gemaakt in de basis verzekering voor corona revalidatie. Mensen voelen zich gehoord en ondersteund."